

Pestprotocol OBS De Rietkraag – Oostzaan

1. Inleiding

De Rietkraag streeft ernaar om kinderen van 0 tot 13 jaar een gezonde, stimulerende, gevarieerde, leerrijke en veilige omgeving te bieden waarin ze zich samen met andere kunnen ontwikkelen tot sociale, zelfstandige, sportieve en verantwoordelijke individuen. We stimuleren een (mentaal) gezonde levensstijl en ondersteunen kinderen bij het ontwikkelen van een sportieve mindset. De Rietkraag is een sportieve school waar de nadruk ligt op beweging en gezondheid, evenals op samenwerking, teamgeest, voldoende slapen en het benutten van ieders potentieel en respectvol met elkaar omgaan. Dat is van groot belang, omdat het bijdraagt aan een gezondere levensstijl, betere schoolresultaten en vermindering van voortijdig schoolverlaten. Al deze aspecten zijn verankerd in ons 'Gezonde School klaver'.

Onze pedagogische visie streeft naar het vormen van zelfverzekerde, veerkrachtige en goed voorbereide kinderen die klaar zijn om de uitdagingen van de toekomst aan te gaan en bij te dragen aan de samenleving. Wij geloven dat kinderen optimaal kunnen leren wanneer zij zich veilig, geaccepteerd en gerespecteerd voelen. Pesten is in strijd met deze waarden en daarom hanteren wij een pestprotocol om pesten te voorkomen, te signaleren en te bestrijden. Dit protocol is gebaseerd op onze kernwaarden en de schoolregels: Respect Vertrouwen en Veiligheid. R.V.V. De schoolregels vormen de basis voor hoe wij met elkaar omgaan en hoe wij zorgen voor een veilige school

voor iedereen. In onze schoolregels wordt dit concreet uitgewerkt in gedrag dat wij dagelijks van kinderen en volwassenen verwachten: wij gaan respectvol met elkaar, spullen en de omgeving om, wij bouwen aan vertrouwen door duidelijk en voorspelbaar te handelen en wij zorgen samen voor een veilige school waar iedereen zich gezien en gehoord voelt.

In schooljaar 2025/2026 werken wij toe naar een gedragsdocument waarin wij gedrag eenduidig beschrijven en duiden. In dit document maken wij gebruik van een kleurensysteem, waarbij gewenst gedrag de norm is en als uitgangspunt dient voor ons dagelijks handelen. Bij aanvang van schooljaar 2026/2027 is dit document vastgesteld in beleid.

Binnen dit pestprotocol sluiten wij hierop aan. Pesten zien wij als gedrag dat in strijd is met onze kernwaarden en schoolregels en dat wij daarom actief voorkomen, signaleren en aanpakken. Door te werken vanuit duidelijke afspraken en een gezamenlijke taal rondom gedrag, zorgen wij voor een consistente en voorspelbare aanpak binnen de hele school.

2. Definitie van pesten

Pesten is herhaaldelijk gedrag waarbij één of meer leerlingen doelbewust en structureel een andere leerling psychisch of fysiek schade toebrengen. Er is sprake van een machtsverschil tussen de pester(s) en het slachtoffer.

Dit kan in verschillende vormen plaatsvinden, zoals:

- **Fysiek:** slaan, duwen, schoppen, spullen afpakken.
- **Verbaal:** schelden, bedreigen, beledigen.

- **Digitaal (cyberpesten):** pesten via sociale media of berichten.
- **Sociale uitsluiting:** roddelen, buitensluiten (via sociale media), negeren.

3. Visie op pestgedrag en preventie

Binnen KC De Rietkraag streven we naar een omgeving waarin veiligheid, respect, samenwerking en beweging hand in hand gaan met leren. Vanuit de filosofie van **Move a-head** zetten wij beweging en sport in als middel om leerlingen sociaal-emotioneel sterker te maken. Wij geloven dat het bevorderen van een veilige, sportieve omgeving waarin talenten en persoonlijke groei centraal staan, pesten helpt voorkomen.

4. Doelen van het pestprotocol

- Het bevorderen van een veilig en positief schoolklimaat.
- Het betrekken van ouders, leerlingen en medewerkers in het aanpakken van pesten, zodat wederzijdse verwachtingen gedeeld kunnen worden.
- Het voorkomen van pestgedrag door proactieve lessen en activiteiten.
- Het signaleren en snel handelen bij pestgedrag.
- Het ondersteunen van zowel de gepeste leerling als de pester.
- Het structureel werken aan een fijne sfeer in de groep en in de school.

5. Preventieve maatregelen

- **Beweging en sport als middel:** In lijn met de Move a-head-filosofie gebruiken we sport en beweging om de sociale samenhang te versterken en het zelfvertrouwen van leerlingen te vergroten. Sociaal gedrag en zelfvertrouwen zijn essentiële voorwaarden om je volle potentie te benutten. Sport en beweging helpt ons om fysiek en mentaal sterker te worden. Elke groep krijgt vier judolesen per jaar met als *doel* én als *voorwaarde* én als *middel* om de leerlingen mentaal, emotioneel en sociaal sterker te maken. Wekelijks krijgen de leerlingen theorielessen met als onderwerp RVV (respect, vertrouwen en veiligheid), conflicthantering, samenwerken en zelfbeeld. De inhoud van de theorielessen wordt tijdens het judoën toegepast.
- **Routines:** Op De Rietkraag wordt gewerkt met vaste routines. Vaste routines op school geven leerlingen structuur en voorspelbaarheid, waardoor ze zich veilig en zeker voelen. Ze zorgen voor rust en efficiëntie, zodat er meer tijd en aandacht overblijft voor leren. Daarnaast bevorderen routines zelfstandigheid en verantwoordelijkheid bij leerlingen.
- **Groepsvormende activiteiten:** We organiseren regelmatig activiteiten waarbij samenwerken en respect centraal staan, zoals sporttoernooien en teamprojecten. Van de zomervakantie tot aan de herfstvakantie zijn 'De Gouden Weken'. In deze periode worden er activiteiten organiseert met als doel het creëren van een veilige en fijne sfeer in de groep. Indien nodig wordt de interventie 'Een sterke/veilige start' van Move aHead ingezet.
- **Afname sociogram:** Elk jaar wordt er in november een sociogram afgenomen om de onderlinge relaties in de klas weer te geven. Het sociogram kan helpen bij het onderkennen van hiërarchie, de leiders en de kinderen die sociaal geïsoleerd zijn. Vervolgens kan de leerkracht (preventieve) interventies inzetten die het pedagogisch klimaat ten goede komen.
- **Afname sociaal-emotionele vragenlijsten:** In november vullen de leerkrachten van groep 3 t/m 8 de sociaal-emotionele vragenlijst van *Leerling in Beeld* in. Vanaf groep 5 doen ook de leerlingen dit zelf. Daarnaast vullen de leerkrachten van groep 6 t/m 8 in maart de vragenlijst van *Vensters PO* in.

- **Ouderbetrokkenheid:** Alle gestelde school- en gedragsregels worden elk jaar opnieuw met ouders gedeeld. Daarnaast wordt er jaarlijks tijdens 'De Gouden Weken' het 'Ouderavondspel in groep 7' gespeeld. Dit spel is het begin van een gesprek tussen ouders/verzorgers over belangrijke onderwerpen. Ouders leren elkaar (beter) kennen en vormen een groep die als vangnet kan dienen voor de kinderen. Het doel hiervan is dat ouders samenwerken, zodat iedereen zich verantwoordelijk voelt voor de groep. De volgende thema's worden besproken:
 - Samen ervoor zorgen dat alle leerlingen zich gezien en gehoord voelen.
 - Samen ervoor zorgen dat alle ouders en leerlingen zich onderdeel van de groep voelen.
 - Uitdagingen in de opvoeding bespreekbaar maken.
 - Ondersteuning bij praktische zaken.
- **Burgerschapslessen:** In het curriculum besteden we aandacht aan sociaal-emotionele ontwikkeling en burgerschap. Er wordt aandacht besteed aan: sociale ontwikkeling, democratisch handelen, participatief handelen, digitale geletterdheid, identiteit, vraagstukken (mee kunnen praten) en algemene ontwikkeling. Dit wordt gedaan middels lessen van Move aHead. Voor meer informatie over de burgerschapslessen, zie het Plan Burgerschap.
- **Contactpersoon:** Er is altijd een aanspreekpunt voor leerlingen die zich gepest voelen. Deze persoon biedt een luisterend oor en verwijst naar de juiste route.

6. Procedure bij signalering van pestgedrag

Wanneer pestgedrag gesignaleerd wordt, volgen we een vaste procedure:

1. **Signaleren:** Elke medewerker is verantwoordelijk voor het signaleren van pestgedrag. Dit kan gebeuren door observaties of door meldingen van leerlingen en ouders. School maakt een plan van aanpak om te onderzoeken of er daadwerkelijk sprake is van pestgedrag. Dit kan er als volgt uitzien: gesprek met betrokken leerlingen, met de leerling afstemmen om pestgedrag direct bij de leerkracht te melden, observaties van de leerkracht, op vaste momenten vragen hoe het gaat met de betrokken leerling en eventueel aanpassingen bij toezicht binnen vrije situaties (kleedkamer gym). Ouders worden over het opgestelde plan geïnformeerd door de leerkracht en /of intern begeleider. Ook wordt er elk jaar in november en maart een Sociogram afgenomen. Vanaf groep 3 wordt door de leerkracht een vragenlijst over de Sociaal-emotionele ontwikkeling van Cito Leerling in Beeld ingevuld. Vanaf groep 5 wordt deze vragenlijst ook door de leerling zelf ingevuld. Op deze manier krijgt school in beeld of er pestgedrag is en/of kinderen geïsoleerd zijn. Daarbij wordt gelet op de signalen van pestgedrag. Deze signalen kunnen zijn:
 - *Het kind verandert in gedrag. Hij/zij is stil en teruggetrokken of juist agressief.*
 - *De schoolresultaten verslechteren.*
 - *Het kind heeft minder zelfvertrouwen.*
 - *Het kind heeft klachten als buik- of hoofdpijn.*
 - *Het kind staat letterlijk alleen.*
 - *Het kind lijkt ongelukkig of depressief.*
 - *Het kind heeft ander eetgedrag.*
 - *Het kind gaat met tegenzin naar school.*
 - *Het kind vermijdt groepjes op het schoolplein.*

2. **Melding:** Als er sprake is van pestgedrag dan wordt dit gemeld aan de ouders, contactpersoon, IB, directie en leerkracht. De melding wordt altijd serieus genomen. De volgende stappen worden genomen.
3. **Onderzoek:** Er wordt een gesprek gevoerd met zowel de gepeste leerling als de pester(s). Het doel is om inzicht te krijgen in de situatie. Ouders van beide leerlingen worden op de hoogte gebracht.
4. **Actieplan:** Samen met de betrokkenen wordt een plan van aanpak opgesteld om het pestgedrag te stoppen. Hierbij worden ook ouders betrokken.
5. **Nazorg:** De situatie wordt gedurende een bepaalde periode door de leerkracht gemonitord om herhaling te voorkomen en om te zorgen dat de sociale veiligheid hersteld is. Er is ook in deze periode structureel contact met ouders. Wanneer de sociale veiligheid is hersteld wordt het actieplan afgesloten.

7. Sancties bij pesten

Wanneer maatregelen niet effectief zijn en het pestgedrag doorgaat, worden de volgende stappen ondernomen:

- **Gesprek met de pester en ouders:** Er wordt een gesprek gevoerd waarin het gedrag duidelijk benoemd en besproken wordt. In dit gesprek wordt het gedrag en de consequentie benoemd. De directie besluit de vorm van de consequentie. Mogelijke consequenties zijn:
 - Een dagdeel in een andere groep werken aan een taak waar op een ander moment door de leerkracht instructie over is gegeven zodat de onderwijstijd niet in het geding komt.
 - Een dag in een andere groep werken aan een taak waar op een ander moment door de leerkracht instructie over is gegeven zodat de onderwijstijd niet in het geding komt.
 - Het ontnemen van een activiteit. Bijvoorbeeld de gymles of een bezoek aan de schooltuinen.
 - Een time out tijdens de les of pauze.
- **Interne begeleiding:** De leerling die pest krijgt begeleiding van een mentor of interne begeleider. De situatie wordt beschreven in het dossier van het kind.
- **Directie:** Wanneer er sprake is van pestgedrag is de directie te allen tijde op de hoogte. In overleg met de intern begeleider wordt de directie actief betrokken.
- **Schorsing:** In extreme gevallen kan de pester geschorst worden voor een bepaalde periode.

8. Rol van ouders

Ouders spelen een essentiële rol in het voorkomen en aanpakken van pesten. Wij verwachten van ouders dat zij:

- **Pestgedrag melden bij de school:** Wanneer ouders merken dat hun kind pest of gepest wordt, is het van belang dat zij in gesprek gaan met de leerkracht.
- **Samen met de school werken aan oplossingen:** Om de situatie op te lossen is er van de betrokken ouders een constructieve en oplossingsgerichte aanpak nodig. Samenwerken aan een positieve oplossing voor het pesten heeft prioriteit. Als deze samenwerking niet lukt, kan school ervoor kiezen om de oplossingsgerichte aanpak te handhaven en ouders schriftelijk te informeren over de voortgang.

- **Ondersteuning bieden aan hun kind, zowel bij pesters als gepeste leerlingen.** Voor ouders van het gepest kind kan dit inhouden om te luisteren en empathie te tonen en het zelfvertrouwen van het kind te versterken. De ouders van de leerling die pest wordt geadviseerd, afhankelijk van de situatie, rustig in gesprek te blijven met het kind, begrip en verantwoordelijkheid te ontwikkelen bij het kind, duidelijke grenzen te stellen, empathie te bevorderen en ondersteuning te bieden.

9. Evaluatie en monitoring

Het pestprotocol wordt jaarlijks geëvalueerd en zo nodig aangepast. We gebruiken enquêtes onder leerlingen, ouders en personeel om inzicht te krijgen in de sociale veiligheid op school. Tijdens de schoolzelfevaluatie worden deze gegevens geanalyseerd en volgt er een plan van aanpak gericht op een groep of de gehele school.